

ANMELDELSER

.....

I dette nummer er følgende anmeldt:

<i>Engberg-Pedersen, Grønvold, Obland-Andersen</i>	Contexts (Gyldendal, 2004)
<i>Raymond Murphy</i>	English Grammar in Use, 3 rd Edition (Cambridge, 2004)

Anmeldelser og omtaler i kommende numre:

<i>Flensted, Sibbersen, Toft</i>	Emerging India (Forlaget Økonom, 2004)
<i>Lightbown P.M. og Spada N.</i>	How Languages Are Learned (Oxford, 1999)
<i>Russell Duncan & Clara Juncker</i>	Transnational America (Museum Tusulanum, 2004)
<i>Lars Ulrik T.-Ravn og Mai-Britt Ø. Nielsen</i>	World in motion (Systime, 2004)
<i>Catherine Brejnbolt og Marianne Grant</i>	57 Varieties Light (Systime, 2004)
<i>Jeremy Watts</i>	Once Upon a Time (Systime, 2004)

ANMELDELSER

Contexts

Af Hanne Obland-Andersen, Mette Grønvold og Jonna Engberg-Pedersen

Omfang: 256 sider samt tilhørende CD-rom og website www.contexts.gyldendal.dk

ISBN: 8702021927

Pris: 220 kr. ex. Moms

At Gyldendal ønsker at være i front, når det gælder om at markere sig på markedet for bøger til den nye reform, er ingen vist i tvivl om. Inden for engelsk er det **Contexts**, der skal være med til at præge engelsktimerne under den ny struktur, som det tydeligt fremgår af det "stempel", der er præget på den iøjnefaldende forside. Mange medlemmer af Engelsklærerforeningen har sikkert også allerede afprøvet materiale fra det 32 siders prøvetryk, som blev udsendt til os i august måned.

De fagdidaktiske overvejelser, der ligger til grund for bogen, gør forfatterne grundigt rede for i septembernummeret af *Anglo Files*, ligesom de også her, og i bogens forord, giver deres vejledning og forslag til bogens anvendelse.

De overordnede principper for didaktikken,

og dermed bogens struktur og indhold, er

1. Systematisk udbyggelse af elevens ordforråd
2. Kobling af sproginlæring og tekstarbejde
3. Øvelser før, under og efter tekstlæsning
4. Elevaktiverende arbejdsformer
5. Varierede opgavetyper der tilgodeser forskellige indlæringsmønstre.

- Og det er der kommet en udmærket basislærebog ud af.

Contexts' layout er tiltalende. Bogen har et godt format, og forsiden er flot og indbydende med rødt og sort som de dominerende farver. Forsidebilledet er lidt af et scoop, en parafrase over Grant Woods berømte billede "American Gothic" fra 1930, som genfindes i bogens billedsektion i to andre versioner. Typografien er klar, og der er luft på de linierede sider, så de også på den måde bliver læsevenlige. De fleste tekster er meget grundigt glosserede med dansk oversættelse af de engelske ord eller udtryk, og hvor der er ekstra materiale på cd-rom'en, er dette tydeligt angivet med et symbol. De kortfattede faktabokse om forfatterne til de skønlitterære tekster er en god hjælp til læseren og kan, som i f.eks. "The Past", p. 122, hjælpe eleven til en bedre forståelse af digtets budskab og baggrund. I sektion III, "The Haves and The Have-Nots" virker det fint med faktabokse, der fokuserer på velstand og armod.

Contexts er inddelt i 6 temaafsnit samt et billedafsnit med 7 billeder, der relaterer til teksterne på forskellig vis. Hvor billedmaterialet i afsnit VII "Paintings" er spændende, provokerende og flot, er illustrationerne i den øvrige del af bogen ikke alle helt heldige. Selv om de alle relaterer til

ANMELDELSER

teksterne, er det kun få, der umiddelbart opfordrer til diskussion og perspektivering. Undtagelser er f.eks. Fred Andrews-tekstens billedmateriale p. 121 og "To Be or Not to Be's" midaldrende badedamer p. 209.

"Tools", bogens sidste afsnit, er en værktøjskasse, der giver eleverne redskaberne til at analysere tekster og billeder. Den indeholder derudover gloser til brug ved karakteristikker og tekstanalyse samt basale "literary terms". Endelig er der en tværsproglig gloseliste omkring genrer og tekstgennemgang.

Med den nye mundtlige eksamensform er det, på godt og ondt, ikke mere den gennemgåede tekst, der kommer i fokus til eksamen, men evnen til at anvende den viden man gennem undervisningen har erhvervet sig ved hjælp af diverse værktøjer. Her bliver en sådan *toolbox* et virkelig brugbart hjælpemiddel for reformens elever. De enkelte temaer i **Contexts** dækker bredt og giver gode muligheder for tværfagligt samarbejde, ligesom flere af teksterne, f.eks. i afsnittet "The Haves and the Have-Nots", relaterer til globaliseringen, som læreplanen nævner adskillige gange.

Bogens godt 40 hovedsageligt britiske og amerikanske tekster virker elevvenlige, og der er kun enkelte, gode! gengangere fra andre gængse antologier, "Indian Camp" og "My Son the Fanatic". Teksterne varierer i længde fra 0,6 til 17,9 ns, og på den måde er **Contexts** i sit princip en *langsom* bog, også selvom man vælger at skippe nogle af de mange gode og relevante øvelser m.m., som både bogen og Cd-rom/websitet rummer.

Forfatterne nævner i deres forord, at de har valgt at inddrage mange sagprosattekster af hensyn til drengene i gymnasiet/stx/hf

samt for at give træning i læsning af f.eks. avisstof. Sagprosattekster kan være problematiske at have i en halvdyr antologi, da de hurtigt mister aktualitet og er nemme at finde via nettet og tidsskrifter. Imidlertid vil adskillige af bogens sagprosattekster om mobning, immigrationskonflikter, vold og forskelle på rige og fattige lande være sørgeligt aktuelle i lang tid fremover.

Contexts indeholder ingen romanuddrag, og her savner jeg en temaliste bagest i denne bog, som ellers rummer så meget godt. En liste over paralleltekster, herunder romaner, der kunne være velegnede at læse som en del af et forløb. En sådan supplerende liste kunne evt. fremover lægges på netudgaven af CD-rom materialet.

I princippet er bogens website og cd-rom'ens indhold identiske, dog med den væsentlige forskel, at arbejdsarkene på nettet er i Word-format, som gør det muligt for eleven at skrive i dokumentet og for læreren at downloade opgaven som Wordfil og tilføje egne øvelser, kommentarer og nethenvisninger.

De 2.g elever, jeg har afprøvet noget af tekst- og øvelsesmaterialet om Australien-teksterne sammen med, blev lidt forvirrede over filnavnene, selv om de er logiske nok. Con1a = tema 1 (Growing Up), første tekst, hvorfor jeg valgte at omdøbe filerne.

De syntes godt om arbejdsopgaverne om antonymer-synonymer, faktasøgning om Australien som *pre-reading*, "Færdiggør dit halve Australienskort ved at stille spørgsmål til din partner" osv. Linksene til Australiensdelen fungerede fint sprogligt og indholdsmæssigt, især Aboriginessiden.

I informationsmaterialet om **Contexts** på

ANMELDELSER

nettet nævnes det ikke, om man fremover vil opdatere hjemmesiden, f.eks. ved at lægge nye links og supplerende materiale på websitet, således som visse andre forlag har gjort i flere år. Det burde være en selvfølge med materialet til en bog, som forlaget har givet så megen publicity, at det må formodes, de forventer, den bliver en klassiker, der vil være aktuel i adskillige år.

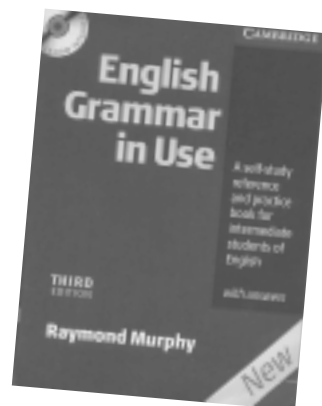
Om man kan lide de mange *pre-reading* spørgsmål, er en temperamentssag. Selv vil jeg være bange for, at alt for mange holdninger er på plads, før elever og lærer dykker ned i den konkrete tekst, men det er fint stykke arbejde, de tre forfattere har præsteret.

Man kan også diskutere, om den tætte glossering, sædvanligvis på selve tekstsiden, som næsten alle nyudgivelser har, ikke gør eleverne ordbogsdozne? En måde at udvide deres ordforråd, ud over strukturerede ordtræningsøvelser, er jo også at stille krav om ordbogsopslag. Det har aldrig været nemmere end nu, hvor adskillige engelsk-engelsk og engelsk-dansk ordbøger ligger frit tilgængelige på nettet.

På trods af enkelte forbehold må man klart konkludere, at Hanne Ohland-Andersen, Mette Grønvold, Jonna Engberg-Pedersen har lavet en flot grundbog til A og B-niveauet - en lære(r)bog, der også kan inspirere undervisere til selv at lave andet temamateriale efter samme model.

Med alt det arbejde omkring reformen, der venter forude, er det dejligt, at **Contexts'** forfattere har haft overskud til at lave noget af det for os allerede.

Wivian Winther Borg

Raymond Murphy, *English Grammar in Use*

Forlag: Cambridge University Press

Sidetal: 379 sider samt CD-ROM

Pris: 219,50 kr

ISBN: 0 521 53762 2

I Storbritannien og USA er antallet af udgivelser inden for undervisningsverdenen selvfølgelig meget større end inden for et lille sprogområde som det danske, hvor forlagene ofte lader en udgivelses mulighed for at opnå store salgstal indgå i overvejelserne om et manuskripts videre skæbne. Et område som de gymnasiale uddannelser er således isoleret set et lille og ikke altid lukrativt marked, og af den grund er det interessant at se på udgivelser fra Storbritannien og USA, som har et større marked og dermed indtjeningsområde. Inden for grammatik og sprogbeherskelse er der så mange udgivelser, at tanken om, at der må være nogle, som kan anvendes i for eksempel Danmark, opstår. Dette er baggrunden for at se på en udgivelse inden for engelsk grammatik, som ikke er primært beregnet for vores elever i de gymnasiale uddannelser. Målgruppen for *English Grammar in Use* er bred. Den er for alle, der ønsker hjælp til

ANMELDELSER

engelsk grammatik. Undertitlen *A self study and practice book for intermediate students of English* flytter samtidig bogen ud af klasseværelset.

Dette aspekt er interessant i forbindelse med nye læreplaner, som omtaler selvevaluerende tests i forbindelse med den løbende evaluering, som skal sikre, at den enkelte elev får et klart billede af egne styrker, svagheder og fremskridt. Til bogen følger en CD-ROM med 1.700 spørgsmål og muligheden for selv at sammensætte sin egen test. Det er på dette grundlag bogen skal vurderes.

Bogen er organiseret i 145 *units* med hvert sit grammatiske problem. Da bogen er bredt baseret, er det klart at der er områder som er mere eller mindre relevante for danske elever. På den måde gør bogen selvfølgelig op med det kontrastive princip, som altid har stået meget stærkt i sprog- og grammatikundervisningen. Det er med bogen ikke muligt at gennemgå *fremtid* eller *den bestemte artikel* ud fra en traditionel indfaldsvinkel, hvor disse fænomener også diskuteres i forhold til det danske system. Bogen kan altså ikke stå alene, som en grammatik for danske elever.

Hver *unit* er bygget op over to sider med et dobbeltopslag med forklaringer - gennemgang af regler - og eksempler, samt opgaver med svar bag i bogen. Forklaringerne på reglerne er gode og på et forståeligt engelsk. Yderligere finder man 7 appendikser, bl.a. uregelmæssige verber, American English og stavning. Disse er ret gode og relevante som opslagsmuligheder. I bogens forord nævnes, at brugeren bør arbejde med det, man finder besværligt. Her må vi som undervisere og ansvarlige for vores elevers faglige progression nok sige, at det er vores overvejel-

ser som lærere, der må danne basis for, hvad eleverne bør fordybe sig i, så eleverne kan *deltage ubesværet i samtale på engelsk og give en nuanceret og sammenhængende mundtlig og skriftlig fremstilling af almene og faglige emner på et hovedsageligt korrekt engelsk*, som det hedder i læreplanerne.

Nogle nedslag: Unit 2 handler om kongruens. Her finder vi den forventede gennemgang om 3.persons singularis-s efterfulgt af øvelser, som vi kan sætte vores elever til at arbejde med. Desværre indgår problematikken med tællelige og utællelige substantiver samt kollektiver ikke i forklaringerne eller øvelsesmaterialet. I afsnittet om perfektum og pluskvamperfektum finder man reglen med *have* til dannelse af disse tider. Den danske brug med *være* og *have* er det nødvendigt at arbejde med i anden sammenhæng end i denne bog, da der forventeligt nok ikke er taget højde herfor. Altså kan øvelserne ikke anbefales som det eneste supplerende øvelsesmateriale, hvis det er dette fænomen, der er problematisk for en elev.

Unit 61 omhandler *be/get used to* + ing form i modsætning til *I used to* efterfulgt af infinitiv. Forklaringen og øvelsen fungerer godt, og man spørger sig så, hvorledes det forholder sig med andre parallelle forbindelse, f.eks. *look forward to*. Her, som ved mange andre opslag, er der gode henvisninger til tilsvarende øvelser. Det er let for brugeren på den måde selv at se sammenhænge, hvis referencerne forfølges.

Units 21-22 beskæftiger sig med formerne *shall/will* isoleret. De sættes så at sige i deres egen sammenhæng, så et eksempel som *the car won't start* også gennemgås. Opslagene handler således ikke om fremtidsdannelse

alene, og kan ikke bruges som gennemgang af dette emne. At opslaget illustrerer en anden ting om bogen, skal der samtidig gøres opmærksom på, nemlig en bevidsthed om ændringer i sproglig praksis. Opslaget beskriver godt bevægelsen mod *will* som første og neutrale valg i første person.

Disse nedslag viser, at bogen ikke kan stå alene i forhold til den traditionelle undervisning; men der er virkelig mange eksempler at vælge mellem for den lærer, der ønsker at lade den enkelte elev arbejde mere intensivt med et enkelt sprogligt fænomen. Mange af øvelserne er kontekstuelte baserede, idet der ofte arbejdes med sætninger i sammenhæng og samtalsituationer med dele udeladt. Det er på sin vis fornuftigt nok, men inden man jubler for meget over dette, må man samtidig erkende, at hele systemet er baseret på indsættelsesøvelser. Dette gør eleverne trygge, ingen tvivl om det, og jeg tror også at der med et fremmedsprog er en pointe i af arbejde med sproglige elementer isoleret set. Mig bekendt er det dog stadig ikke afklaret, hvor meget eleverne lærer ved isolerede øvelser, der fokuserer på et enkelt grammatisk problem, og hvor stor overførselsværdi der er til fri sprogproduktion. Således vil anvendeligheden af bogen i sidste ende blive målt på den enkelte lærers pædagogiske syn på en gammelkendt og gennemprøvet metode.

Ole Juul Lund

